

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΙΝΔΟΥΪΣΜΟΣ

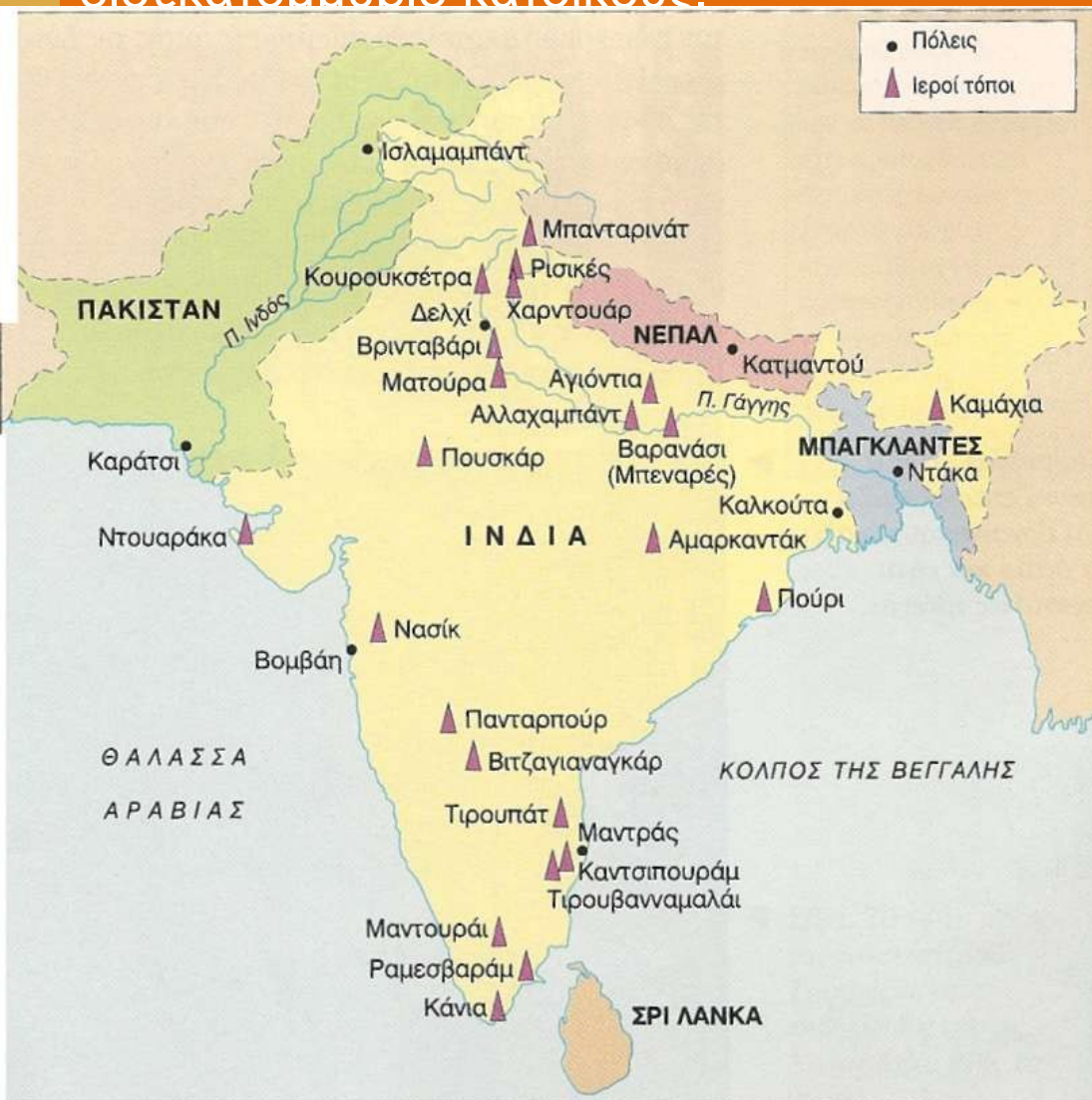
Η ΤΡΙΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Χρυσός ναός Αμριτσάρ (Ινδία)

ΙΝΔΟΥΪΣΜΟΣ: οι πολλές θρησκείες της Ινδίας που ρυθμίζουν και την κοινωνική ζωή.

700 εκατομμύρια Ινδουϊστές ζουν στην Ινδία, μια χώρα που έχει πάνω από 1 δισεκατομμύριο κατοίκους.

Ινδικές ρουπίες (1000=20 ευρώ)

Ινδοϊστές υπάρχουν και στο Μπαλί, τη Νότια και Δυτική Αφρική, στην Καραϊβική.

Απεικόνιση του Ντάρμα Ξέρεις τι είναι το Ντάρμα;

Ντάρμα είναι η παγκόσμια τάξη
στη λειτουργία του κόσμου και της
κοινωνίας. Σ' αυτό στηρίζονται οι
κάστες.

ΒΕΔΕΣ,

το αρχαιότερο κείμενο του
Ινδουϊσμού (1700-1100π.Χ.)

Ο Καθηγητής Παταντζάλι Μίσρα διδάσκει τη βεδική φιλοσοφία στο Ινδουιστικό Πανεπιστήμιο του Μπενάρες.

-Ποια είναι η σημασία των Βεδών για την καθημερινή ζωή;

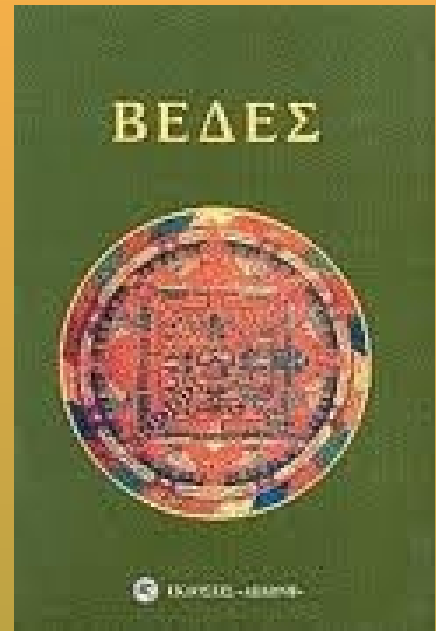
Μια εταιρία, όταν βγάζει ένα πλυντήριο ή ένα μηχανάκι, δίνει μαζί ένα βιβλίο με οδηγίες χρήσης, να το διαβάσουμε για να μάθουμε πώς να τα χρησιμοποιούμε. Ακριβώς το ίδιο, ο Θεός δημιούργησε όλο τον κόσμο. Αφού δημιούργησε τον κόσμο, πώς αυτός πρέπει να ζει; Πώς πρέπει να λειτουργεί; Γι' αυτό το θέμα έχει φτιάξει έναν κανόνα, που ονομάζεται Βέδα. Βέδα σημαίνει γνώση. Περιλαμβάνει όλες τις γνώσεις, τη γνώση του κόσμου, την ιατρική, τη γνώση του Θεού. Πώς πρέπει να φερόμαστε στους άλλους. Γι' αυτό λέμε πως η θρησκεία μας διαμορφώνει την ινδική κοινωνία. Ο Θεός μας έδωσε τη ζωή, και μας έδωσε και αυτόν τον κανόνα, πώς να ζούμε, μας είπε ότι σύμφωνα με αυτό τον κανόνα πρέπει να ζούμε. Ό,τι σκέφτεται ένας άνθρωπος, για αυτόν τον κόσμο, για τον άλλο κόσμο, όλα είναι γραμμένα στη Βέδα. Σύμφωνα με την ινδική κουλτούρα, η Βέδα είναι ο νόμος.

Ποιοι είναι οι θεοί της βεδικής θρησκείας;

Ο ήλιος, ο ουρανός, η φωτιά, οι θεοί της καταιγίδας, του πολέμου, της γονιμότητας.

Πώς τους λάτρευαν;

Με **θυσίες**

Η κοινωνία είναι χωρισμένη σε **κάστες**, δηλαδή σε κοινωνικές τάξεις ή στα ινδικά «βάρνα» (=χρώμα). Ποιες ήταν αυτές;

α. Οι ιερείς ή βραχμάνοι

β. Οι πολεμιστές – αριστοκράτες

γ. Οι καλλιεργητές

Μετά προστέθηκαν:

δ. Οι χειρώνακτες (οι κατακτημένοι λαοί)

ε. Οι άθικτοι, που ήταν έξω από κάθε κάστα.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ των ΟΥΠΑΝΙΣΑΔΩΝ

Από το **800** ως το **500**π.Χ. γράφηκε μια άλλη σειρά βιβλίων, οι **Ουπανισάδες**.

Σ' αυτά τα βιβλία υπάρχουν νέες ιδέες:

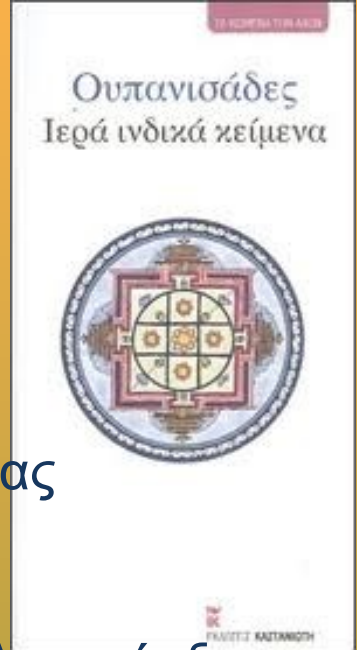
1- Η θεία πραγματικότητα ονομάζεται «**Μπράχμαν**».

2-Η **Σαμσάρα**: (μετενσάρκωση) η ανακύκλωση των υπάρξεων.

3- Το **Κάρμα**: Κάρμα (=πράξη). Ό,τι πράξεις κάνουμε στη ζωή μας π.χ. ως άνθρωποι καθορίζουν τι μορφή ύπαρξης θα πάρουμε μετά το θάνατό μας.

4-**Μούκτι** ή **μόξα**: η απελευθέρωσή του απ' τον ατελείωτο κύκλο υπάρξεων.

5-**ΓΙΟΓΚΑ**: η τεχνική με την οποία σιγά σιγά αποτραβάμε το μυαλό μας από τον εξωτερικό κόσμο και προσπαθούμε να ενωθούμε με το Μπράχμαν

Ποια βασική διαφορά υπάρχει ανάμεσα στις **Βέδες** και στις **Ουπανισάδες**;

- Στις **Βέδες** ο κόσμος είναι καλός.
- Στις **Ουπανισάδες** οι άνθρωποι ζουν την ύπαρξή τους ως **πόνος**.

Η συλλαβή «**Αούμ**» ή «**Ωμ**»:
όταν την επαναλαμβάνει ο
πιστός, ενώνεται με το
Μπράχμαν (τη θεία
πραγματικότητα, το «θείο»).

Από το **500π.Χ.** ως το **500μ.Χ.** αναπτύχθηκαν τα κύρια στοιχεία του Ινδουϊσμού. Αυτά θα μελετήσουμε στη συνέχεια.

Η σύνθεση ντάρμα και μόξα.

Στην αρχή, στην εποχή των **Βεδών**, ο κάθε άνθρωπος μπορούσε να σωθεί μόνο με τη βοήθεια των θεών. Σ' αυτή την προσπάθεια χρειαζόταν τους βραχμάνους («ιερείς»).

Αργότερα, την εποχή των **Ουπανισάδων**, η σωτηρία του ανθρώπου εξαρτιόταν μόνον από την ατομική του προσπάθεια (κάρμα=καλές πράξεις).

Έτσι, οι άνθρωποι δε χρειάζονταν πια τους βραχμάνους. Αλλά οι βραχμάνοι αντέδρασαν, γιατί θα έχαναν τη θέση τους (και τη «δουλειά» τους).

Οι βραχμάνοι, λοιπόν, άρχισαν να διδάσκουν ότι η σωτηρία του ανθρώπου γίνεται σε 2 στάδια:

α) Ο άμεσος στόχος του ανθρώπου είναι η εξασφάλιση μιας μετενσάρκωσης σε καλή μορφή ύπαρξης με συσσώρευση καλού κάρμα. Ο κάθε άνθρωπος πρέπει επομένως να ακολουθεί κάποιους κανόνες ανάλογα:

- Με την κάστα του
- Με το στάδιο της ζωής στο οποίο βρίσκεται. Αυτό το καθορίζουν οι βραχμάνοι.

β) Ο μακρινός στόχος του ανθρώπου είναι η απελευθέρωση από τις συνεχείς μετενσαρκώσεις, η οποία όμως θα γίνει σε κάποια τελική ζωή στο μακρινό μέλλον.

Τα **στάδια ζωής** κάθε ανθρώπου είναι **4**:

- 1) Το στάδιο του νέου και μαθητευόμενου κοντά σε κάποιο βραχμάνο
- 2) Το στάδιο του οικογενειάρχη
- 3) Το στάδιο του αποτραβηγμένου ασκητή
- 4) Το στάδιο του περιπλανώμενου ερημίτη.

Έτσι, από το 500π.Χ. άρχισαν να γράφονται πολλά βιβλία που όριζαν με πολλές λεπτομέρειες τους κανόνες της κοινωνικής και θρησκευτικής ζωής. Κάποιοι κανόνες ισχύουν για όλες τις κάστες, όπως:

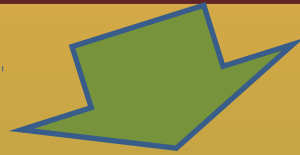
- Προσκυνήματα σε ιερά μέρη,
- Η λατρεία των θεοτήτων,
- Η τιμή και οι προσφορές στους βραχμάνους,
- Η αποφυγή οποιασδήποτε βλάβης, κ.ά.

Εκτός απ' αυτούς υπάρχουν κι άλλοι κανόνες για κάθε άνθρωπο ανάλογα με την κάστα και το στάδιο ζωής στο οποίο βρίσκεται.

Υπάρχουν κανόνες που ορίζουν ποιοι γάμοι επιτρέπονται ανάμεσα στις κάστες, τι μολύνει και τι καθαρίζει τον πιστό και άλλα.

Στις τελευταίες Ουπανισάδες παρατηρείται μια αλλαγή σχετικά με το «θείο». Ενώ μέχρι τότε το θείο ήταν άμορφο και απεριόριστο, οι Ουπανισάδες αυτές άρχισαν να διδάσκουν ότι το θείο πρέπει να

- α) έχει μορφή, και
- β) να συμπεριλαμβάνει τον κόσμο.

Τότε κάποιες ομάδες βραχμάνων άρχισαν να θεωρούν ότι κάποιες γνωστές θεότητες αποτελούν τη μορφή του Μπράχμαν (του θείου). Το Μπράχμαν (το θείο) γίνεται προσωπικό.

Οι θεότητες που ταυτίστηκαν με το Μπράχμαν είναι:

ο Σίβα, ο Βισνού και η Ντέβι.

Παρόλ' αυτά, υπάρχει μία παράδοση που συνεχίζει να θεωρεί το Μπράχμαν απρόσωπο. Αυτή η παράδοση ονομάζεται «**Βεδάντα**».

Έτσι, τα χαρακτηριστικά του κόσμου (όπως δημιουργία, καταστροφή, αρσενικό, θηλυκό...) αποτελούν πια χαρακτηριστικά συγκεκριμένων θεοτήτων.

Οι 3 βασικές θεότητες των Ινδουϊστών

Βισνού

Βισνουϊσμός

Σίβα

Ο Σίβα λατρεύεται με διάφορες μορφές που αντιστοιχούν στα χαρακτηριστικά του κόσμου, π.χ. ως δημιουργός και ως καταστροφέας.

Σιβαϊσμός

Ντέβι

Σακτισμός

Και μέσα σ' αυτές τις παραδόσεις, ο σκοπός του ανθρώπου παραμένει ο ίδιος:

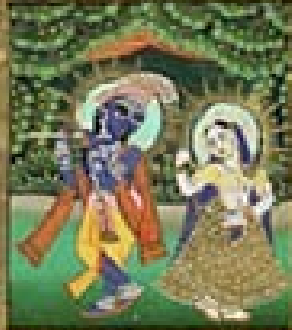
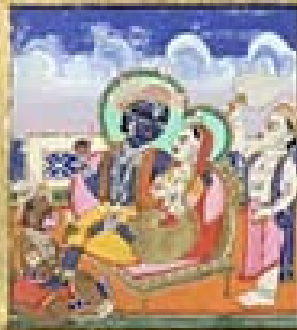
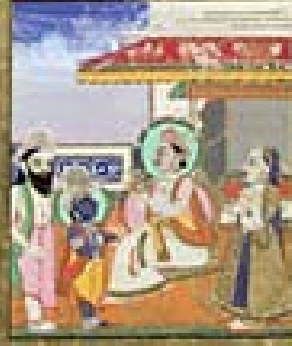
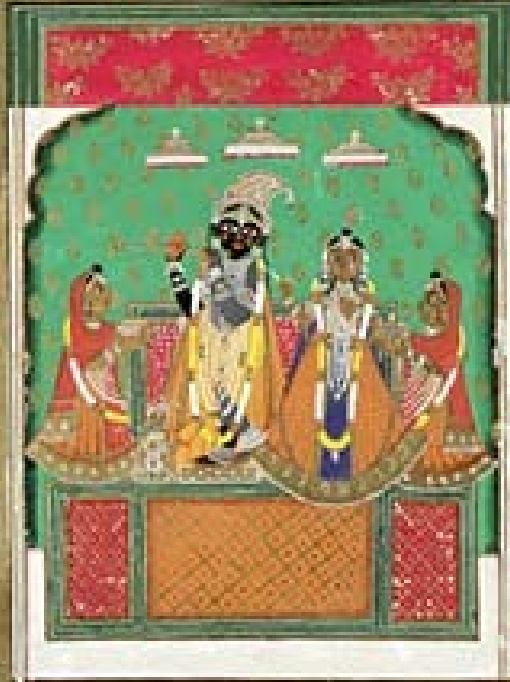
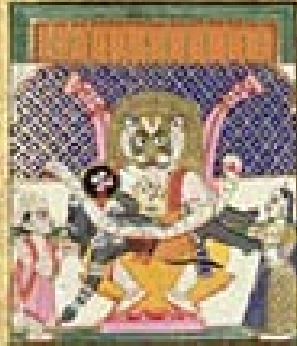
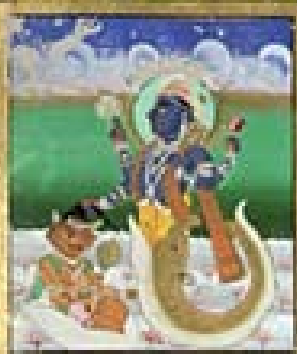
Να ενωθεί με μία απ' αυτές τις θεότητες, ώστε να απελευθερωθεί από την ανακύκλωση των υπάρξεων.

Με ποιο μέσο μπορεί ο άνθρωπος να ενωθεί με μία θεότητα;;;

Από τη μια πλευρά, η ίδια η θεότητα με διάφορες εμφανίσεις της (αβατάρα) στον κόσμο βοηθάει τους ανθρώπους να ενωθούν μαζί της.

Υπάρχουν 10 εμφανίσεις (αβατάρα) του θεού **Βισνού**, όπως του **Κρίσνα** και του **Ράμα**. Ο θεός Σίβα δεν έχει τέτοιες εμφανίσεις.

Από την άλλη πλευρά, ο άνθρωπος μπορεί ν' αγαπήσει τη θεότητα χρησιμοποιώντας τη «**μπάκτι γιόγκα**», για να ενωθεί με τη θεότητα.

Οι 10 αβατάρα του Βισνού

Μάτσγια ή Ματσέγια, το ψάρι, αντιπροσωπεύει τη ζωή στους αρχέγονους ωκεανούς.

Κούρμα, η χελώνα, αντιπροσωπεύει το επόμενο βήμα, τα αμφίβια.

Βαράχα, ο αγριόχοιρος, συμβολίζει τη ζωή στη στεριά.

Ναρασίμχα, ο άνθρωπος-λιοντάρι, συμβολίζει την αρχή της εξέλιξης του ανθρώπου.

Βαμάνα, ο νάνος, συμβολίζει αντίθετα την ατελή εξέλιξη του ανθρώπινου είδους.

Παρασουράμα, ο κάτοικος του δάσους, υποβάλλει την έννοια της πλήρους φυσικής αναπτύξεως, της ανθρωπότητας. Ράμα, ο βασιλιάς, ο κύριος, αντιπροσωπεύει την ανθρώπινη ικανότητα να κυβερνά έθνη.

Κρίσνα, εξειδικευμένος σε 64 τομείς της επιστήμης, αντιπροσωπεύει την πολιτιστική εξέλιξη του ανθρώπου.

Βούδας, ο Πεφωτισμένος, συμβολίζει την πνευματική εξέλιξη και φώτιση του ανθρώπου.

Κάλκι, η άβαταρα του λευκού αλόγου, αντιπροσωπεύει την τελική απελευθέρωση του ανθρώπου και την ανακάλυψη της θείας φύσης του.

ΣΑΚΤΙΣΜΟΣ

Ο **Σίβα** έχει μια δημιουργική δύναμη ή ενέργεια, που ονομάζεται **Σάκτι**. Κάποιοι Ινδουϊστές έχουν επιλέξει να λατρεύουν αυτή την ενέργεια, που θεωρείται η θηλυκή όψη του Σίβα ή –στη μυθική γλώσσα- η σύζυγος του Σίβα.

Η Σάκτι λατρεύεται ως η **Μεγάλη Θεά** ή **Θεά (Ντέβι)** με διάφορες μορφές, όπως είναι η φοβερή **Κάλι**, που έχει γλώσσα κατακόκκινη από το αίμα και περιδέραιο από νεκροκεφαλές. Είναι η θεά που παράγει τη ζωή αλλά μέσω του θανάτου ξαναπαίρνει την ενέργεια που ξόδεψε, ώστε να μπορέσει να τη ξαναδημιουργήσει κ.ο.κ. Γι' αυτό, μέχρι πρόσφατα της πρόσφεραν αιματηρές θυσίες.

ΛΑΤΡΕΙΑ

Από τον 6^ο μ.Χ. αιώνα η λατρεία των θεοτήτων αλλάζει. Οι θυσίες σταματούν.

Οι Ινδοί «τιμούν» τις θεότητες με διάφορους τρόπους, όπως:

- Η υποδοχή, περιποίηση και ο αποχαιρετισμός ενός **φιλοξενούμενου** με την προφορά καθίσματος, νερού για πλύσιμο χεριών και ποδιών,
- Πλύση** όλου του αγάλματος του θεού,
- Προσφορά καινούριου **ενδύματος** στο άγαλμα του θεού,
- Χρήση του αγάλματος με **αρώματα**,
- Προσφορά **λουλουδιών, τροφής, λιβανιού** στο άγαλμα.

ΝΑ ΘΥΜΑΜΑΙ: Ο ινδουϊστής, ακόμη κι αν λατρεύει πολλές θεότητες,
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΟΤΕ ΠΟΛΥΘΕΪΣΤΗΣ.

Αφιερώνεται και λατρεύει πάντα μόνο μία θεότητα και τις άλλες τις υποτάσσει σ' αυτήν.

Ως θεότητα λατρεύεται και ο ποταμός Γάγγης με το λουτρό στα νερά του.

Η αγελάδα στην Ινδία είναι ιερή

Υπολογίζεται ότι πάνω από 280 εκατ. αγελάδες ζουν στην Ινδία, αντικείμενα σεβασμού και θρησκευτικής λατρείας. Το λαθρεμπόριό τους όμως έχει κέρδη περίπου 400 εκατ. ευρώ ετησίως

Περίπου 1,5 εκατ. αγελάδες υπολογίζεται πως περνούν κάθε χρόνο τα σύνορα της Ινδίας (όπου η κατανάλωση βοοειδών απαγορεύεται για θρησκευτικούς λόγους) στο Μπαγκλαντές, μια χώρα ως επί το πλείστον μουσουλμανική, όπου το κρέας της αγελάδας καταναλώνεται ελεύθερα. Οι Ινδοί λαθρέμποροι τρίβουν τα χέρια τους από ικανοποίηση, αφού οι συνεργασίες με το παράνομο κύκλωμα του Μπαγκλαντές αποφέρουν μεγάλα κέρδη. «Το ΒΗΜΑ»:ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 01/06/2012

Εκτός από τις αγελάδες,
τιμούν και τους ελέφαντες.

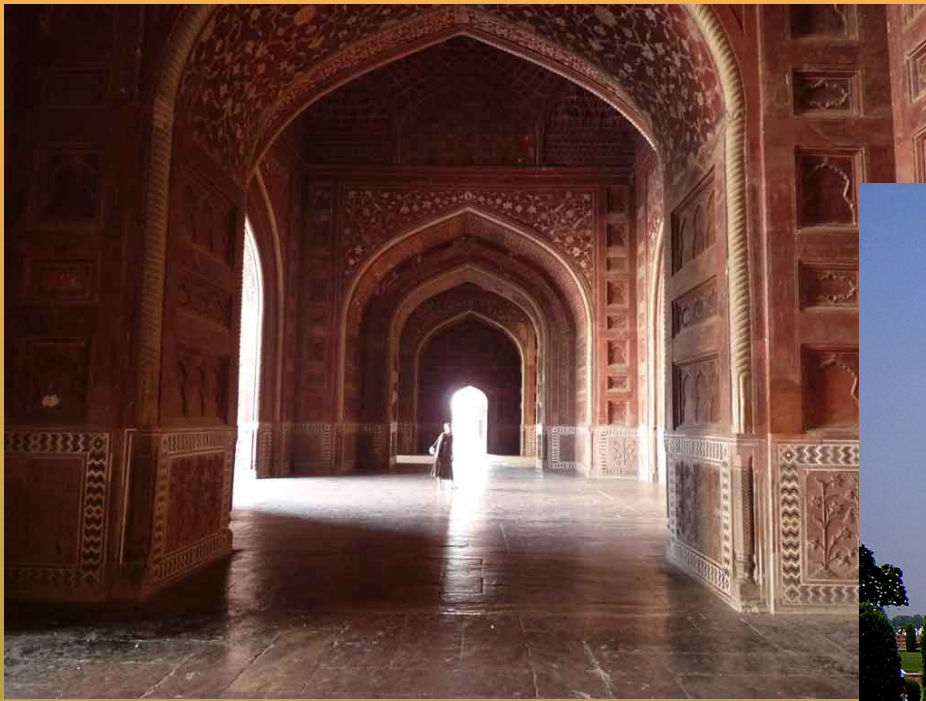
Οι Ινδουϊστικοί ναοί ονομάζονται «**Μαντίρ**».

Το γνωστό **Ταζ-Μαχάλ**. Το εξαιρετικό μαρμάρινο μωσαλείο βρίςκεται στην Άγκρα της **Ινδίας**. Είχε χτιστεί ως μνημείο για την αγάπη του βασιλιά Shah Jahan προς την σύζυγό του Mumtaz Mahal

Το Ταζ-Μαχάλ ονομάζεται αλλιώς και “White Pearl”. Πάνω στον τάφο της Mumtaz Mahal είναι γραμμένο το όνομα του Θεού σε 99 γλώσσες.

Οι Ινδουϊστές καίνε τους νεκρούς τους, δεν τους θάβουν. Παλιότερα, μαζί με το νεκρό άντρα έκαιγαν ζωντανή και τη χήρα γυναίκα του (ακόμη κι αν ήταν έγκυος). Οι συγγενείς του νεκρού δεν κλαίνει.

Ινδός ιερέας σε τελετή λατρείας του Σίβα, στη μορφή λίνγκαμ. Το λίνγκαμ είναι το μαύρο αντικείμενο που φαίνεται δεξιά

Εικόνες από τις
λατρευτικές
τελετές τους.

Η γιορτή **Χόλι** είναι μια θρησκευτική ανοιξιάτικη γιορτή που γιορτάζεται από Ινδουιστές. Είναι επίσης γνωστή και ως η γιορτή των Χρωμάτων.

Εκείνη την ημέρα οι άνθρωποι γιορτάζουν το Holi, ρίχνοντας χρωματιστή σκόνη και χρωματιστό νερό ο ένας στον άλλο. Την παραμονή της γιορτής ανάβουν φωτιές. Το Holi γιορτάζεται στο τέλος της χειμερινής περιόδου που συνήθως πέφτει κατά τις τελευταίες μέρες του Φεβρουαρίου ή Μαρτίου.

Κουμπ Μέλα, η μεγαλύτερη θρησκευτική γιορτή των Ινδουιστών, κατά την οποία περίπου 100 εκατομμύρια άνθρωποι συρρέουν στις όχθες του Γάγγη, στα νερά της πόλης Αλαχαμπάντ, εκεί όπου συναντώνται οι ιεροί ποταμοί του Γάγγη και του Γιαμούνα, για να ξεπλύνουν τις αμαρτίες τους.

Γιορτή αφιερωμένη στο θεό ελέφанта (Γκαρίσα)

Απαγορεύεται πλέον στην Ινδία οι ανύπαντρες γυναίκες να έχουν κινητό τηλέφωνο. Την απόφαση αυτή έλαβε το συμβούλιο μιας ομάδας χωριών στη βόρεια Ινδία με σκοπό να εμποδίσουν τη δημιουργία σχέσεων των νεαρών γυναικών με άνδρες διαφορετικής κάστας.

Η τέχνη της χένα είναι πολύ διαδεδομένη.

Παραδοσιακός γάμος

Πιστή εισέρχεται σε ναό για να προσευχηθεί.
Προσέξτε τα ποντίκια!

Ναός σε σχήμα λωτού στο Νέο Δελχί.

Μομπάη

Ινδουιστική σβάστικα, σύμβολο του ήλιου,
αλλά και της ειρήνης και της αρμονίας

Γυναίκα σαντού
ή σαντβί

Σαντού (sadhu),
Περιπλανώμενοι μοναχοί. Φορούν συνήθως
πορτοκαλί ρούχα που συμβολίζουν την παραίτησή
τους. Έχουν αφήσει πίσω τους καθετί υλικό και ζουν
από ελεημοσύνες. Ζουν σε σπηλιές, δάση ή σε
ναούς. Υπάρχουν 4-5 εκατομμύρια σε όλη την Ινδία.
Ο κόσμος τους σέβεται για την αγιότητα τους αλλά
τους φοβάται για τις κατάρες τους. Τους φωνάζουν
και «μπάμπα» ή «μπαμπάτζι» (που σημαίνει και
μπαμπάς ή παππούς). Καπνίζουν μαριχουάνα.

Σίβα, ο θεός-χορευτής. Μέσα στον κύκλο της φωτιάς που καίει τους πόθους, δημιουργεί τον Κόσμο με το ρυθμό του και ποδοπατάει τα πάθη. Με τον αυχένα του στηρίζει τη Σελήνη, στο λαιμό του τυλίγεται μια κόμπρα κι από τα μαλλιά του πηγάζει ο Γάγγης.

Η χώρα όπου κυλάει ο Γάγγης, μεγάλη πρίγκιπα, είναι η καταφυγή του ασκητή, ο τόπος της τελειότητας. Μαχαμπαράτα

Ο ινδουισμός

Σφραγίδα από την κοιλάδα του Ινδού, με μυστηριώδεις παραστάσεις και γράμματα. Ίσως ο τριπρόσωπος θεός με τα κέρατα του βοδιού να είναι μια αρχαιότερη μορφή του Σίβα.

Ο πολιτισμός του Ινδού

Κατά τα μέσα της 3ης χιλιετίας, στις όχθες του Ινδού εμφανίζεται ένας πολύ προοδευμένος αστικός πολιτισμός. Οι ανασκαφές στις μεγάλες πόλεις της εποχής, Χαράπα και Μοχέντζο-ντάρο, έφεραν στο φως πηλίνα ειδώλια: γυναίκες με περίπλοκη κόμμωση, ζώα, παιχνίδια... Αγνοούμε τα πάντα γι' αυτό τον πολιτισμό που χάθηκε στα μέσα της 2ης χιλιετίας.

Η βεδική θρησκεία

Γύρω στο 1200 π.Χ. πληθυσμοί από το ιρανικό οροπέδιο ήρθαν κ' εγκαταστάθηκαν στο Παντζάμπ και στην κοιλάδα του Γάγγη. Δημιούργησαν έναν πολιτισμό, τον βεδικό, βασισμένο στα ιερά κείμενα Βέδες (Γνώση). Λάτρευαν πολυάριθμους θεούς, στους οποίους πρόσφεραν θυσίες πάνω σε μεγάλους περιστασιακούς βωμούς.

Το σύστημα της κάστας γεννήθηκε από τον κοινωνικό διαχωρισμό της βεδικής εποχής. Υποδεικνύει επαγγελματικές ομάδες, φυλετικές αντιλήψεις και θρησκευτική καθαρότητα. Υπάρχουν τέσσερες μεγάλες κάστες: οι ιερείς (βραχμάνοι), οι ηγεμόνες (ζατρίγια), οι αγρότες και τεχνίτες (βεσία), και οι υπηρέτες (σούντρα). Εκτός κάστας βρίσκονται οι άθικτοι. Αυτό το σύστημα τείνει να εξαφανιστεί, αλλά διατηρείται ακόμη σαν νοοτροπία.

Σε συνεχή διαμάχη με τους δαίμονες, οι θεοί (ντέβα) ζητούν τη βοήθεια του Βισνού, που ενσαρκώθηκε σε χελώνα. Πάνω στη ράχη της έβαλαν το βουνό Μαντάρα. Θεοί και δαίμονες, με τη βοήθεια του μυθικού φιδιού Βασούκι, χτύπησαν τη θάλασσα του γάλακτος (τον πρωταρχικό ωκεανό). Βγήκε το νέκταρ της αθανασίας (αμρίτα), που ο Βισνού το πρόσφερε στους θεούς.

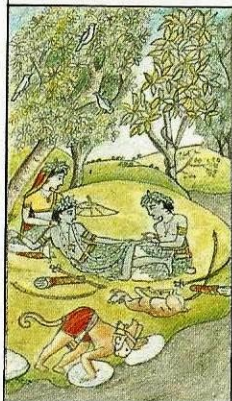
Τα σανσκριτικά (πληρότητα), η ιερή γλώσσα του ινδουισμού έχει ινδο-ευρωπαϊκή καταγωγή, αλλά διαμορφώθηκε οριστικά κατά τον 5ο π.Χ. αι. Ο μύθος λέει ότι τη δημιούργησαν οι θεοί. Έχει δώσει την έμπνευση για μια πολύ αξιόλογη φιλολογία, θρησκευτική και κοσμική. Στις μέρες μας δεν τη χρησιμοποιεί σχεδόν κανείς.

Ο Άγκνι, (ο θεός της Φωτιάς), ο αγαπητός από όλους, ο οικοδεσπότης, να ευλογείται κάθε πρωί, γιατί ο θάνατος χαιρέται από τις προσφορές των θνητών!

Ριγκ-Βέδα

Αυτός που βλέπει σε κάθε πλάσμα την πνευματική σπίθα, μια ψυχή που συμμετέχει στην ουσία της Θεότητας, γνωρίζει την αληθινή φύση των πραγμάτων. Πώς να κυριαρχήσουν πάνω του η ψευδαίσθηση ή η αγωνία;
Σρι Ισοπανισάντ, 10, 1

Τα κείμενα

Οι Βέδες είναι τέσσερες. Παλαιότερη φαίνεται να είναι η Ριγκ-Βέδα, που περιγράφει το βεδικό πάνθεο και καταχωρεί τις θεότητες σε τάξεις: του αέρα, του ουρανού, της γης.

Η Μαχαμπαράτα, ένα τεράστιο έπος με 200.000 στίχους, αφηγείται τους πολέμους των διαφόρων φυλών στην κοιλάδα του Γάγγη.

Η Μπαγκαβάτ Γκιτά, περιλαμβάνεται στη Μαχαμπαράτα και διδάσκει την ορθή συμπεριφορά. Είναι η καρδιά του ινδουισμού.

Η Ραμαγιάνα, έπος με 40.000 στίχους, αναφέρεται στην κατάκτηση της νότιας

Ο Ράμα, ο ήρωας της Ραμαγιάνα, με τη γυναίκα του Σίτα και τον αδερφό του Λαξμιάνα. (Μινιατούρα, 18ος αι.)

Απόθεσα όλες τις Βέδες στην ψυχή μου κι απόθεσα την ψυχή μου σε όλες τις Βέδες.

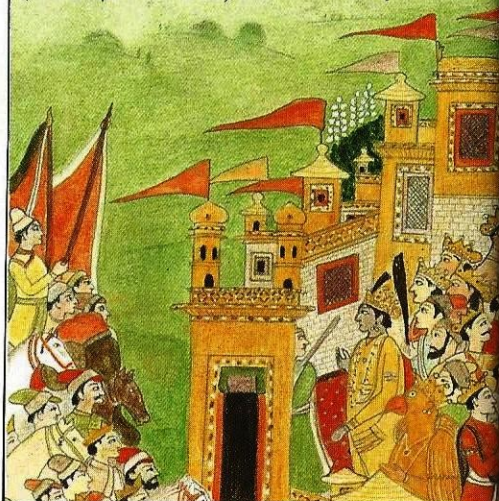
Σαταπάθα Βραχμιάνα

Η ιερή συλλαβή ΑΟΥΜ

Συνθεμένη από τρεις ήχους (το Α συμβολίζει τον Βράχμα, το ΟΥ, τον Βισνού, το Μ, τον Σίβα), περιέχει όλους τους ήχους.

Συνάντηση των ηγετών των Παντάβα και των Κοράβα, των δύο περίφημων φυλών, που ο πόλεμός τους περιγράφεται στη Μαχαμπαράτα. (Μινιατούρα του 18ου αι.)

Ινδίας, με κεντρικό ήρωα τον Ράμα, ενσάρκωση του θεού Βισνού.

Οι Ουπανισάδ σχολιάζουν, όχι πάντα με σαφήνεια, τις Βέδες. Η μελέτη τους γέννησε τον βραχμανισμό (τη θρησκεία των ιερών βραχμάνων) κ' έπειτα, κατά τις αρχές της μεταχριστιανικής εποχής, τον ινδουισμό, ή τη θρησκεία των Ινδών. Ο ινδουισμός διетήρησε από τη βεδική εποχή τα ονόματα των θεών, τις φιλοσοφικές αρχές, τους κανόνες της ζωής και έναν κώδικα ηθικής, τους Νόμους του Μανού, που κυριαρχούν πάνω από δύο χιλιετίες στην ινδική κοινωνία.

Ένα αγόρι ενσαρκώνει τον Ράμα στην γιορτή Ραμαλίλα.

Πάνω: το χοροθέατρο Κατακάλι αφηγείται με παραστάσεις, που διαρκούν ολόκληρες νύχτες, επεισόδια από το έπος της Μαχαμπαράτα.

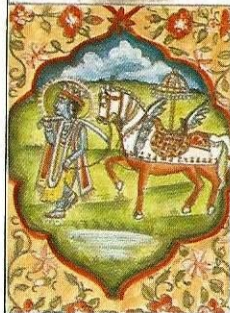
Οι κυριότερες ιερές πόλεις της Ινδίας

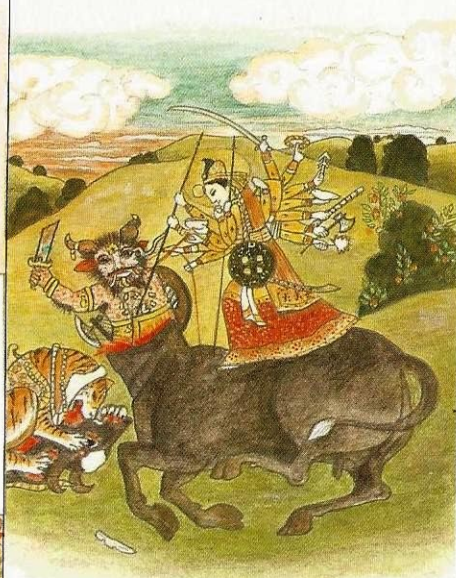
Προστάτης του Κόσμου μέσα στο χρόνο είναι ο Σίβα, ο Κύριος του Σύμπαντος, κρυμμένος μέσα σε όλα τα πλάσματα. Όποιος τον αναγνωρίσει γλιτώνει από τα δεσμά του θανάτου. Σβετασβατάρα Ουπανισάδ

Τρεις αβατάρα (ενσαρκώσεις) του Βισνού: το ψάρι Ματσία, ο Βούδας Γκοτάμα και ο Κάλκι, που θα εμφανιστεί με το τέλος του Κόσμου.

Οι θεοί

Κατά τη βεδική περίοδο, οι Ινδοί λάτρευαν θεότητες ταυτισμένες με τα στοιχεία της φύσης: Ίντρα, θεά της βροχής, Βαρούνα, θεός του ουρανού και της θύελλας, Μαρούτ, θεοί των ανέμων. Οι

Η θεά Ντούργκα, ατρόμητη πολεμίστρια, σκοτώνει τον δαίμονα Μαχισασούρα. (Από ινδική μινιατούρα του 18ου αι.)

ινδο-ευρωπαϊκές φυλές που εγκαταστάθηκαν στην Ινδία κατά τα τέλη της 2ης χιλιετίας υιοθέτησαν τις τοπικές θεότητες. Σταδιακά οργανώθηκε ένα πάνθεο με κέντρο τον Βράχμα, πρωταρχικό θεό, τον Σίβα, δημιουργό και καταστρο-

φά του Κόσμου και τον Βισνού, τον διατηρητή.

Από τους θεούς (ήταν 33.000.000) αρκετοί διαθέτουν πολλά κεφάλια (τα τέσσερα του Βράχμα αντιπροσωπεύουν τα σημεία του ορίζοντα) και πολλά χέρια, σύμβολα των διαφόρων δυνάμεών τους (σ. 20). Οι Ινδοί τούς θεωρούν εκδηλώσεις μιας μοναδικής Πραγματικότητας που δεν μπορεί να προσδιοριστεί.

Προορισμός της θρησκευτικής τους ζωής είναι η ταύτιση με την υπέρτατη α-

Οι τρεις μεγάλοι Ινδοί θεοί με τις συζύγους τους (σάκτι, ενσαρκώσεις της θεϊκής ενέργειας): ο Βράχμα, με τα ιερά κείμενα, τις Βέδες, και τη Σαρασβάτι, ο Βισνού με τη Λαξμί και ο Σίβα με την Παρβάτι. (Μινιατούρα, 18ος αι.)

Ο Κρίσνα, ενσάρκωση του Βισνού, με τη σύζυγό του Ράντα

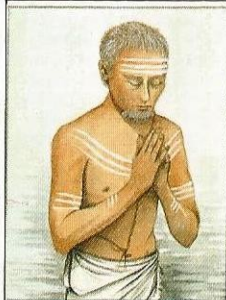

Ο θεός Βισνού, ανάμεσα σε δύο δημιουργίες του Κόσμου, αναπαύεται πάνω στο χλιοκέφαλο φίδι Ανάντα, που κολυμπάει στα πρωταρχικά νερά. Από τον αφαλό του βγαίνει ένας λωτός, απ' όπου προβάλλει ο θεός Βράχμα, συμμετοχος στη δημιουργία, ενώ δίπλα του κάθεται η γυναίκα του Λαξμί.

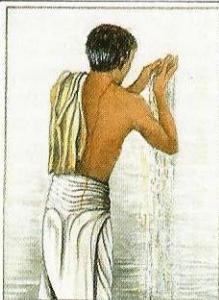
λήθεια, (βράχμαν) και, χάρη σ' αυτήν, η λύτρωση από το νόμο του αίτιου και του αιτιατού, η οποία υποχρεώνει όλα τα πλάσματα να ενσαρκώνονται χωρίς διακοπή μετά θάνατον, σύμφωνα πάντοτε με τις προηγούμενες πράξεις τους.

Δεν πρέπει να αρνείσαι τις πράξεις της θυσίας, της προσφοράς και της απάρνησης, γιατί κ' οι τρεις εξαγνίζουν τον σοφό. Και πρέπει να τις κάνεις αφήνοντας κατά μέρος την προσκόλληση και τον καρπό.
Μπαγκαβάτ Γκιτά, 18, 5-6

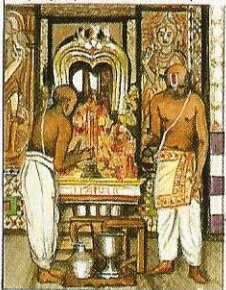
Εξαγνισμός ενός αφιερωμένου στον Σίβα.

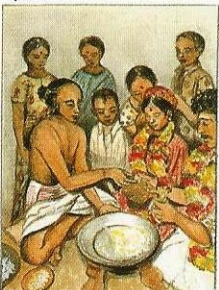
Προσφορά νερού στον ήλιο.

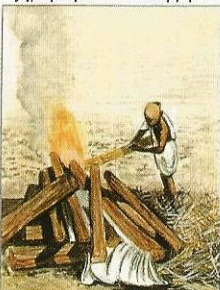
Προσφορά φωτιάς το ξημέρωμα στο Γάγγη.

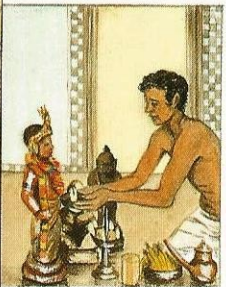
Λατρεία του Βισνού σε οικογενειακό ναό.

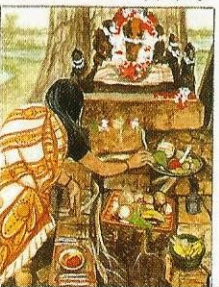
Οι τελετές του γάμου διαρκούν πολλές μέρες.

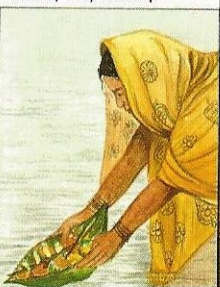
Η καύση των νεκρών, ινδική παράδοση.

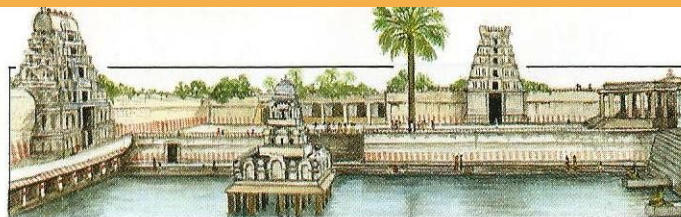
Οικογενειακή λατρεία από τον οικοδεσπότη.

Λατρεία του Γκανέσα κάτω από δέντρο.

Προσφορά στο ποτάμι.

Τελετές και έθιμα

Για τους Ινδούς κάθε πράξη στην καθημερινή ζωή έχει την ιερή της διάσταση και πρέπει να εκτελείται με τελετουργικό τρόπο, είτε σε ατομικό, είτε σε κοινωνικό επίπεδο.

Η πιο συνηθισμένη τελετουργία είναι η προσευχή, που γίνεται τουλάχιστον δυο φορές τη μέρα, με την ανατολή και τη δύση του ήλιου. Στη διάρκειά της ψέλνουν εδάφια από τις Βέδες και προσφέρουν λουλούδια ή φωτιά στη θεότητα που θέλουν να τιμήσουν. Η ιεροπραξία της προσευχής ποικίλλει ανάλογα με τη θεότητα.

Υπάρχουν πολλές ιεροπραξίες και γιορτές του σπιτιού, που συνοδεύουν τη ζωή του Ινδού από τη στιγμή της σύλληψης έως τον θάνατο, όπως η ονοματοδοσία, το πρώτο κούρεμα, η θρησκευτική μύηση, ο γάμος...

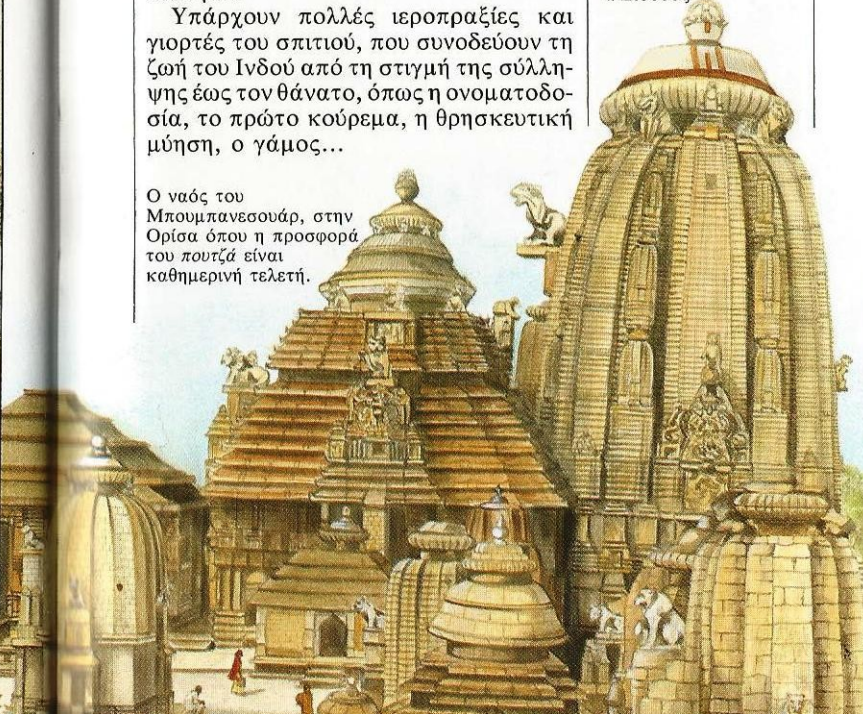
Σε κάθε ναό υπάρχει μια δεξαμενή για την τελετή του εξαγνισμού.

Ινδουιστικός ναός

- 1/Σιχάρα (πύργος)
- 2/Ιερó (μόνο για τους ιερείς)
- 3/Μανταπά (χώρος για τους πιστούς)
- 4/Είσοδος

Ο ναός του Μπουμπανανσουρά, στην Ορίσα όπου η προσφορά του πουτζά είναι καθημερινή τελετή.

Δεν υπάρχει ποτάμι πιο ιερό από το Γάγγη.
Όποιος διαλογιστεί εκεί τον Σίβα,
έστω και για δεκαπέντε μέρες μόνο,
γίνεται ένα με τον Σίβα.
Σκάντα Πουράνα

Οι σοφοί με το
εξυγμένο πνεύμα που
μετακινούνται από τόπο
σε τόπο, εξαγνίζουν
ολόκληρη τη γη.

Μπαγκαβάτ Γκιτά, 1, 19, 8

Στις λιτανείες,
εκατοντάδες άντρες
σέρνουν βαριά ξύλινα
άρματα με τα
αγάλματα των θεών.

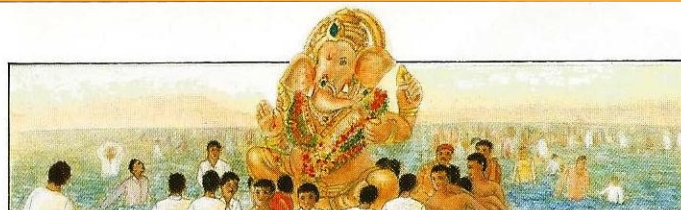
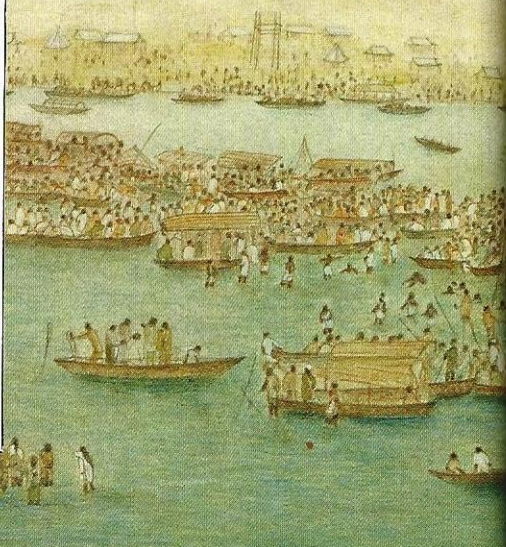
Η γιορτή Ντουσεράχ
τιμάει τους ήρωες της
Ραμαγιάνα (σ. 202).
Κατά τη διάρκεια της
καίνε το ομοίωμα του
δαίμονα Ραβάνα.

Γιορτές και προσκυνήματα

Οι μεγάλες γιορτές — περισσότερες
από 400 το χρόνο — ποικίλλουν ανάλο-
γα με τους τόπους, τους θεούς και τις αι-
ρέσεις προσελκύοντας μεγάλα πλήθη
πιστών.

Από τις σημαντικότερες είναι η γιορ-
τή του Πονγκάλ, στη νότια Ινδία, τον
Ιανουάριο, αφιερωμένη στην πρώτη συ-
γκομιδή του ρυζιού και στα κατοικίδια
ζώα. Η Σιβαρατρί, το Φεβρουάριο, προς
τιμήν του Σίβα, κατά την οποία οι πιστοί
περνούν όλη τη νύχτα στο ναό, ειδικά
στολισμένο για την περίπτωση. Η Χόλι,
προς τιμήν του Κρίσνα, που αναγγέλλει
την άνοιξη. Στη γιορτή αυτή όλοι ραντί-
ζονται με νερό βαμμένο κόκκινο, σύμ-
βολο του νέου αίματος που κυλάει μέσα
στις φλέβες.

Εξαιρετικά δημοφιλείς είναι οι γιορτές του
ελεφαντοκέφαλου θεού Γκανέσα, γιου του Σίβα.
Σύμφωνα με την παράδοση, στη Βομβάη, πετούν
το άγαλμά του στη θάλασσα.

Κατά τη διάρκεια του έτους γίνονται
πολυάριθμα προσκυνήματα. Οι ινδου-
ιστές μετακινούνται διαρκώς προκειμέ-
νου να επισκεφτούν τους αγίους τόπους,
να παραβρεθούν σε μια γιορτή, ή να κά-
νουν προσφορές σε κάποιο περίφημο
ναό. Ορισμένα προσκυνήματα σημαί-
νουν ανέβασμα στις πηγές ή κάθοδο
στις εκβολές των ιερών ποταμών, κι άλ-
λα, αναρρίχηση στα βουνά για το νταρ-
σάν, δηλαδή την ευλογημένη θέα κά-
ποιου ιερού τόπου, ή κάποιου ιερού προ-
σώπου.

Οι όχθες του Γάγγη είναι γεμάτες από τόπους
προσκυνήματος. Κάθε δώδεκα χρόνια, στο
Αλλαχαμπάντ, όπου ενώνονται τα ιερά νερά του
Γιαμουνά και του Γάγγη, γίνεται στα τέλη
Ιανουαρίου, η μεγάλη γιορτή Χούμπα Μελά.

Όσο διαρκεί χιλιάδες προσκυνητές έρχονται να
εξαγνιστούν.

Ο ζαϊνισμός
Κατά τον 5ο αι. π.Χ.,
ο Μαχαβίρα ίδρυσε τον
ζαϊνισμό, που
αποβλέπει όπως ο
ινδουισμός και ο
βουδισμός στη λύτρωση
των πλασμάτων με τον
κύκλο των
ενσαρκώσεων. Τα ιερά
κείμενα είναι οι
διδασκαλίες των
δασκάλων (ζινά) και ο
Μαχαβίρα θεωρείται ο
εικοστός τέταρτος και
τελευταίος. Οι πιστοί
του, οι ζάινα είναι
3.000.000 περίπου.
Σέβονται τη ζωή των
ανθρώπων, των ζώων
και των φυτών. Έτσι,
μερικοί σκεπάζουν το
στόμα τους με ένα
πανί και σκουπίζουν
εμπρός τους, ώστε να
μη σκοτώσουν κατά
λάθος έντομα.

Εικόνες από Ινδία

